Mărginean Georgiana – Szodoray-Parádi Hajnalka

Aventurile lui Blănită
ÎN LUMEA LILIECIILOR

Conservarea speciilor de lilieci în Munţii Pădurea Craiului, Bihor şi Trascău – LIFE08 NAT/RO/000504

Oradea, 2011

Aventurile lui Blăniță în lumea liliecilor

Conținutul acestei cărți nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene.

Editat în cadrul proiectului „Conservarea speciilor de lilieci din Munții Pădurea Craiului, Bihor și Trascău”,
LIFE08 NAT/RO/000504

Autor: Mărginean Georgiana

Desene: Szodoray-Parádi Hajnalka

La realizarea materialului au contribuit:
Filimon Claudiu, Tuduce Adela, dr. Radoveț Dorina, Szodoray-Parádi Abigél, Szodoray-Parádi Hajnalka.

Oradea, 2011

ISBN 978-973-0-11594-9

Dragi părinți,

Cu toate că liliecii stârnesc frică şi superstiții, în cazul de față ei sunt nişte personaje amuzante şi fac obiectul unei poveşti educative atât pentru copii cât şi pentru părinți. Povestea este inspirată din viața reală a liliecilor, dar conține şi unele elemente "fantastice" încât să stârnească interesul copiilor. Este o poveste amuzantă, cu întâmplări comice din viața unui liliac, care au rolul de a reduce teama şi de a înlătura superstițiile legate de lilieci.

În poveste este vorba despre un copil transformat de o vrăjitoare rea într-un şoarece, care încercând să scape de motanul cel rău se urcă într-un copac. Fiind urmărit de acesta, şoarecele sare din copac şi în acest timp, sub efectul baghetei fermecate a unei zâne bune, mâinile şoarecelui se alungesc şi se transformă în aripi. Şoarecele a scăpat astfel cu viață, iar experiențele trăite din postura de liliac au fost inedite. În realitate, liliecii provin din animale arboricole capabile de zbor planat (precum veverița zburătoare de exemplu). Pe parcursul călătoriei, liliacul are parte de întâlniri cu tot felul de personaje: duşmani naturali (bufnița) şi alți lilieci cărora încearcă să le imite comportamentul: lilieci care se hrănesc cu polen, peşti, fructe, lilieci foarte mici şi chiar "vulpi zburătoare", toate aceste specii existând în realitate.

Liliecii – prieteni?... Da!

Ştiați că un liliac consumă peste 1000 de insecte într-o singură noapte? Ei sunt numiți şi "insecticidul natural". Aceste ființe locuiesc în peşteri, păduri, scorburi, dar şi în unele poduri de blocuri, case sau biserici. La ora actuală, populațiile de lilieci sunt în declin numeric, unele chiar pe cale de dispariție.

În scopul protejării liliecilor, începând din ianuarie 2010, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a demarat proiectul „**Conservarea speciilor de lilieci în Munții Pădurea Craiului, Bihor şi Trascău**" LIFE08 NAT/RO/000504, proiect cofinanțat de către Comisia Europeană prin instrumentul financiar Life. Perioada de desfăşurare a proiectului: **2010– 2013**. Beneficiarului coordonator este Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, parteneri: Asociația pentru Protecția Liliecilor din România şi Institutul de Speologie „Emil Racoviță" Cluj Napoca – Academia Română. Valoarea totală a proiectului este de 1.286.575 euro.

Acest proiect are ca scop:

– Asigurarea pe termen lung a conservării populaților de lilieci în arealul proiectului prin elaborarea unor planuri complexe de conservare pentru lilieci şi habitatele lor. Activitățile vor fi desfăşurate pe teritoriul a 19 Situri Natura 2000 din județele Bihor, Cluj şi Alba.
– Creşterea gradului de conştientizare în rândul publicului larg referitor la importanța ecologică a liliecilor şi necesitatea protecției lor. Se vor organiza cursuri speciale de instruire, ateliere de lucru. Ca rezultat se va crea o rețea de specialişti şi organizații, care pot contribui la monitorizarea pe termen lung a populațiilor de lilieci din zona proiectului.

Populațiile de lilieci din Europa s-au redus drastic în ultimele decenii din cauza pierderii habitatelor naturale, a folosirii excesive a insecticidelor şi deranjării - de către om – a locurilor de hibernare şi reproducere. În acest sens vor fi organizate un număr mare de evenimente de conştientizare a publicului în care vor fi implicate comunitățile locale din zona proiectului, şcoli, alte instituții publice şi ONG-uri. Scopul acestor activități este de a schimba în general, atitudinea negativă față de lilieci.

Mai multe informații referitor la acest proiect sunt disponibile pe site-ul **www.batlife.ro**

Titlul proiectului:

Conservarea speciilor de lilieci
în Munții Pădurea Craiului, Bihor și Trascău

Beneficiarii proiectului:

Beneficiarul coordonator – Agenția pentru Protecția Mediului Bihor

Parteneri – Asociația pentru Protecția Liliecilor din România

– Institutul de Speologie „Emil Racoviță" Cluj Napoca – Academia Română

Perioada de desfăşurare: 2010–2013.

Valoarea totală a proiectului: 1.286.575 euro, din care contribuția Uniunii Europene 643.288 euro

Obiectivele proiectului:

– asigurarea pe termen lung a conservării populațiilor de lilieci în arealul proiectului;
– creșterea gradului de conștientizare în rândul publicului larg, referitor la importanța ecologică a liliecilor și necesitatea protecției lor;
– crearea unei rețele de specialiști și organizații, care pot contribui la monitorizarea pe termen lung a populațiilor de lilieci din zona proiectului.

Principalele activități:

– realizarea planurilor de management pentru șapte specii de lilieci din zona de desfășurare a proiectului;
– conceperea unui ghid pentru elaborarea de planuri de gestionare pentru adăposturi subterane, a habitatelor învecinate, care ar putea fi utilizate în viitor la nivel național;
– închiderea într-un mod favorabil liliecilor a 15 peșteri, pentru a reduce la un minim perturbările produse de om;
– luarea unor măsuri de a evita perturbarea liliecilor în cele mai importante peșteri vizitate de către turiști;
– modificarea condițiilor de iluminat în 3 peșteri;
– plasarea semnelor de avertizare la 40 de peșteri din aria de desfășurare a proiectului;
– curățarea de deșeuri a 9 habitate subterane importante;
– plasarea panourilor de informare în fața a 15 peșteri, care vor prezenta importanța liliecilor, respectiv obiectivele principale ale proiectului;
– elaborarea materialelor informative, care va contribui la schimbarea atitudinii negative față de lilieci și la diseminarea rezultatelor proiectului;
– crearea unor rețele de specialiști în domeniul de implementare a proiectului, acest lucru va spori eficiența și durabilitatea viitoarelor cercetări privind liliecii, acțiunilor de monitorizare și de conservare.

A fost odată ca niciodată un băiețel de zece ani, Bogdan, care trăia într-un loc magic la marginea unei păduri, nu departe de un mic sat. Era singur la părinți și de aceea se bucura de toată atenția lor. Pe vremea aceea încă nu a fost inventat televizorul și poveștile i le spuneau părinții. Tatăl băiețelului era pădurar și mergeau deseori la drumeții prin pădure, cutreierând-o în lung și-n lat și vorbind vrute și nevrute.

Copilul a crescut sănătos, vesel și frumos și își iubea foarte mult părinții. Ziua îi culegea flori mamei și i le punea în păr, iar când se lăsa întunericul, ieșeau cu toții în fața casei și se uitau la lilieci.

Dar, în adâncul pădurii, trăia o vrăjitoare care era foarte singură și nu avea decât un motan. A dorit să ia din sat un copil pentru a-l face ucenicul ei. Plimbându-se prin pădure, vrăjitoarea l-a văzut pe Bogdan și a hotărât că acesta este băiețelul pe care îl vrea ca ucenic. Atunci vrăjitoarea a mers la părinții lui și l-a cerut pe băiat. Părinții au refuzat să-i dea copilul.

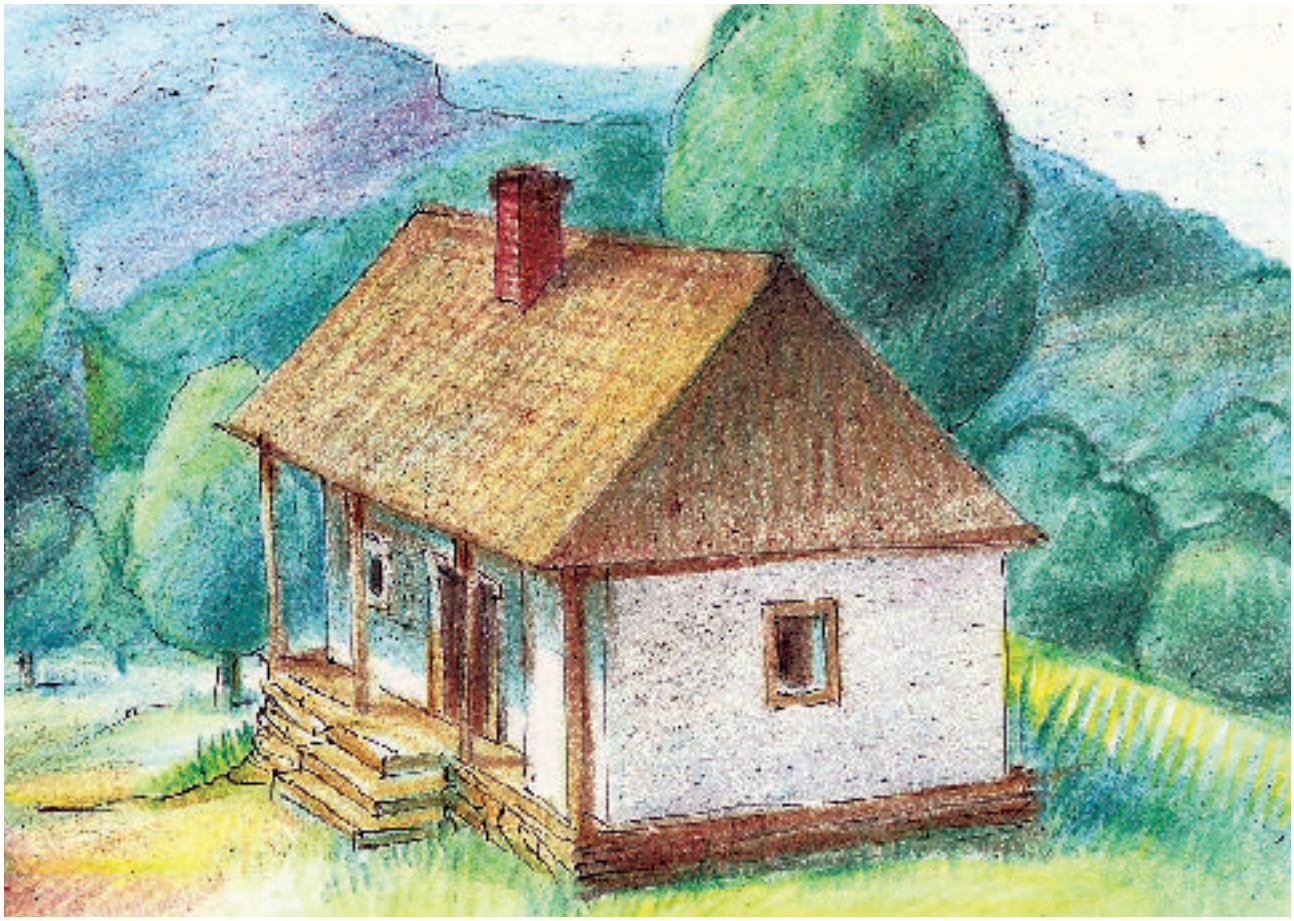

Vrăjitoarea a decis să-i păcălească și s-a transformat într-o bătrânică. În timp ce se juca în pădure, Bogdan a văzut-o pe bătrânică care avea un coș cu mure. Aceasta l-a servit cu fructele din coș. Dar copilul nu știa că acea bătrânică era vrăjitoarea deghizată care a rostit o vrajă asupra murelor. Copilul a mâncat mure, i-a mulțumit bătrânei și a plecat acasă.

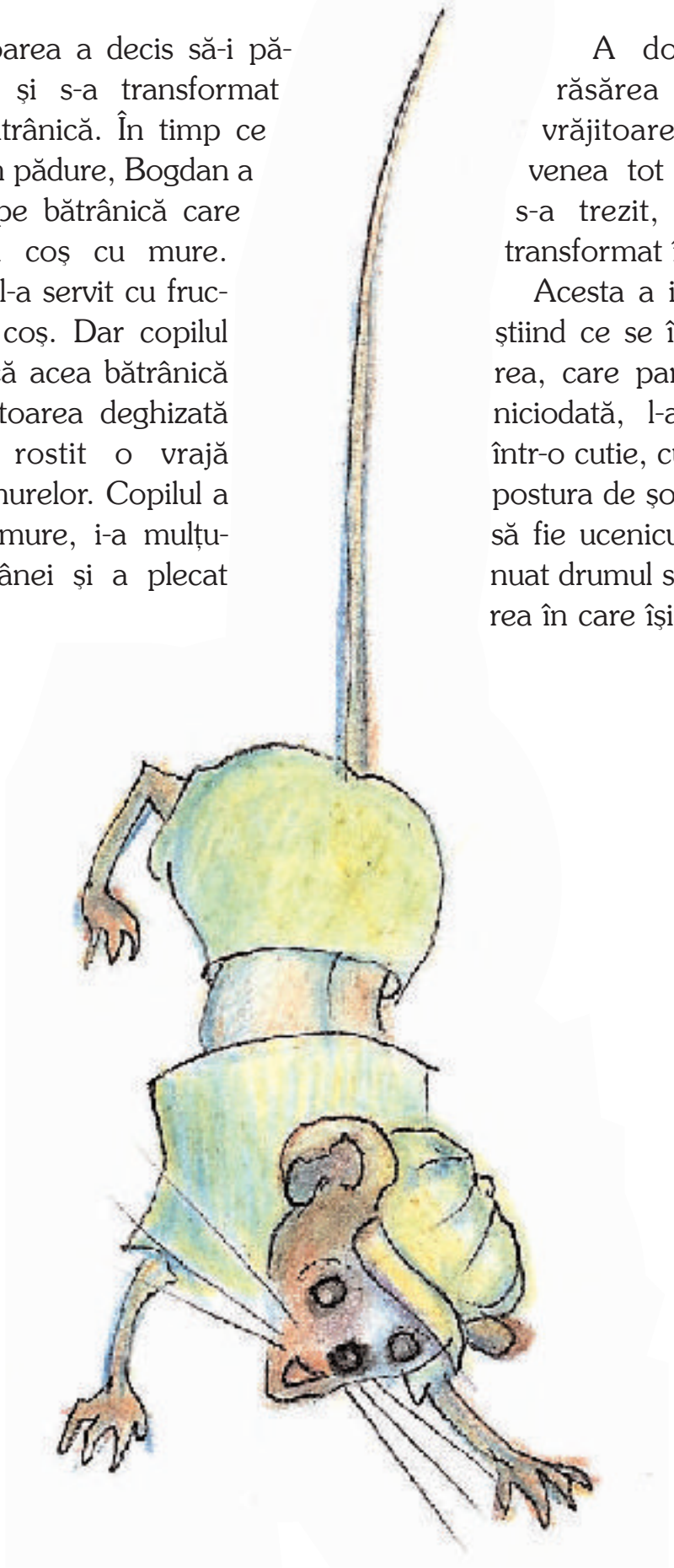

A doua zi în timp ce răsărea soarele, blestemul vrăjitoarei se adeverea, devenea tot mai puternic. Când s-a trezit, copilaşul, era deja transformat în şoricel.

Acesta a ieșit speriat afară neștiind ce se întâmplă, iar vrăjitoarea, care parcă era mai urâtă ca niciodată, l-a prins și l-a băgat într-o cutie, cu gândul de a-l ține în postura de șoricel până va accepta să fie ucenicul ei. Apoi și-a continuat drumul spre peștera din pădurea în care își ducea veacul.

Ajunsă la peșteră, vrăjitoarea a scos șoricelul și fără să se uite la el l-a aruncat într-o cutie.

Motanul, curios fiind, a răsturnat cutia și a început să goneas-că șoricelul vrând să se joace puțin cu el și apoi să-l mănânce.

Șoricelul alerga speriat de motanul cel rău și neștiind unde să se ascundă, s-a urcat pe primul copac pe care l-a văzut în cale. Însă curând și-a dat seama că nu este o soluție salvatoare pentru că motanul s-a urcat imediat după el.

A mers până în vârful copacului sperând că pisica o să se sperie din cauza înălțimii și o să-l lase în pace, dar aceasta se cățăra după el urmărindu-l neîntrerupt.

Șoricelul se uită speriat în jos și văzu ce distanță mare era până la pământ. Dacă ar sări de la înălțimea aceasta ar putea muri. Dacă ar rămâne în copac l-ar prinde motanul.

Uitându-se în față a văzut un alt copac și ar fi vrut să fi avut aripi ca să poată zbura până la el și astfel să scape de pisică.

Atunci a auzit o voce:

– Nu te teme, te ajut eu!

Vocea care s-a auzit era a unei zâne bune care trecea prin zonă și a văzut toată întâmplarea cu șoarecele și motanul cel rău. Făcându-i-se milă de șoricel s-a hotărât să-l scape de motan. A îndreptat bagheta fermecată înspre el, iar copilul transformat de vrăjitoarea cea rea în șoarece, începu din nou să se transforme.

Zâna cea bună îi zise:

– Zboară!

În timp ce plana, degetele i se alungeau şi astfel lăbuţele lui se transformau în aripi. Înainte să îşi dea seama, el putea să zboare precum o pasăre, dar îşi păstrase blănița moale şi pufoasă de pe atunci când era şoarece.

Cu toate acestea, el nu era nici pasăre, nici şoarece… era **un liliac!**

Liliacul nostru, pe care din acest moment o să-l numim Blăniță, era uimit de noua lui formă şi curios din fire cum era, se gândea numai la cât de repede poate zbura. Aşa a început să zboare în jurul copacului zâmbind.

Se uita la motanul care îl pândea ca să-l mănânce şi strigă apropiindu-se în zbor de el:

– Pisicuță, pe mine mă cauți? Prinde-mă dacă poți!

La început motanul s-a speriat pentru că nu ştia ce se întâmplă, nu vedea nici un şoarece… apoi, a văzut ceva în aer care s-a apropiat de el cu viteză, a mieunat speriat şi s-a retras câțiva paşi în spate. Când şi-a dat seama că e şoricelul care a prins aripi, a început să alerge după el. Liliacul însă se juca gândindu-se că ar putea zbura ca un vultur curajos.

Zbura când mai repede, când mai încet, uneori zbura pe sus şi se lăsa să cadă până aproape de motan după care se înălța din nou râzând.

După un timp motanul care până atunci sărea ca un cangur după liliac, s-a enervat şi a plecat. Liliacul era fericit. Fără să stea pe gânduri și-a luat zborul pierzându-se în depărtare sub razele roşii ale soarelui care apunea.

Blăniță a zburat peste tot până când s-a crăpat de ziuă. A văzut o biserică și a intrat în ea spunându-și că acolo o să fie în siguranță. Era atât de obosit încât a adormit imediat ce s-a agățat de clopotniță.

A doua zi după-masa a început să se trezească pentru că simțea că îi este foame. Nu își amintea când a mâncat ultima dată.

A deschis leneș ochii dar lumina era atât de puternică încât i-a închis imediat. S-a hotărât să mai doarmă până se lasă întunericul.

După ce s-a trezit a început să caute ceva de mâncare prin bise-rică. Cum nu a găsit nimic, a ieșit afară din biserică, s-a uitat în jur dar fără nici un rezultat. De când s-a transformat în liliac, nu mai avea aceleași preferințe la mâncare ca atunci când era copil.

Tot gândindu-se ce ar putea mânca, un țânțar a trecut pe lângă el. În mod ciudat a lăsat în urma lui o aromă care i-a lăsat gura apă liliacului.

El se uita uimit după insecta enervantă care l-a înțepat de atâtea ori până atunci, și s-a gândit că e ocazia perfectă să-i vină de hac țânțarului. S-a repezit după el și l-a prins în gură.

– Iummy… e chiar gustos!… și crocant, și zemos în același timp… cine ar fi crezut?! zise liliacul în timp ce mesteca. Cred că asta o să mănânc de acum înainte! În felul acesta o să-i apăr pe oameni de insectele astea deranjante și urâte!

După câteva seri în care și-a văzut țara la lumina lunii, s-a gândit să plece acasă la munte. Îi era dor de părinții lui și a plecat bucuros pregătit să le spună aventurile prin care a trecut. Însă liliacul nu s-a gândit nici o clipă că poate nu o să-l creadă nimeni, că de fapt creatura mică și firavă este cu adevărat un băiețel transformat.

Când a ajuns acasă, de departe și-a zărit părinții, mai bine zis i-a perceput cu urechile, după sunetele produse. Stăteau așezați în fața casei, se țineau de mână iar gândurile le erau departe – la fiul lor pierdut. Liliacul a zburat deasupra lor dar nu l-au observat. A mai zburat deasupra lor odată și, în timp ce survola curtea casei, a strigat cât l-a ținut glasul:

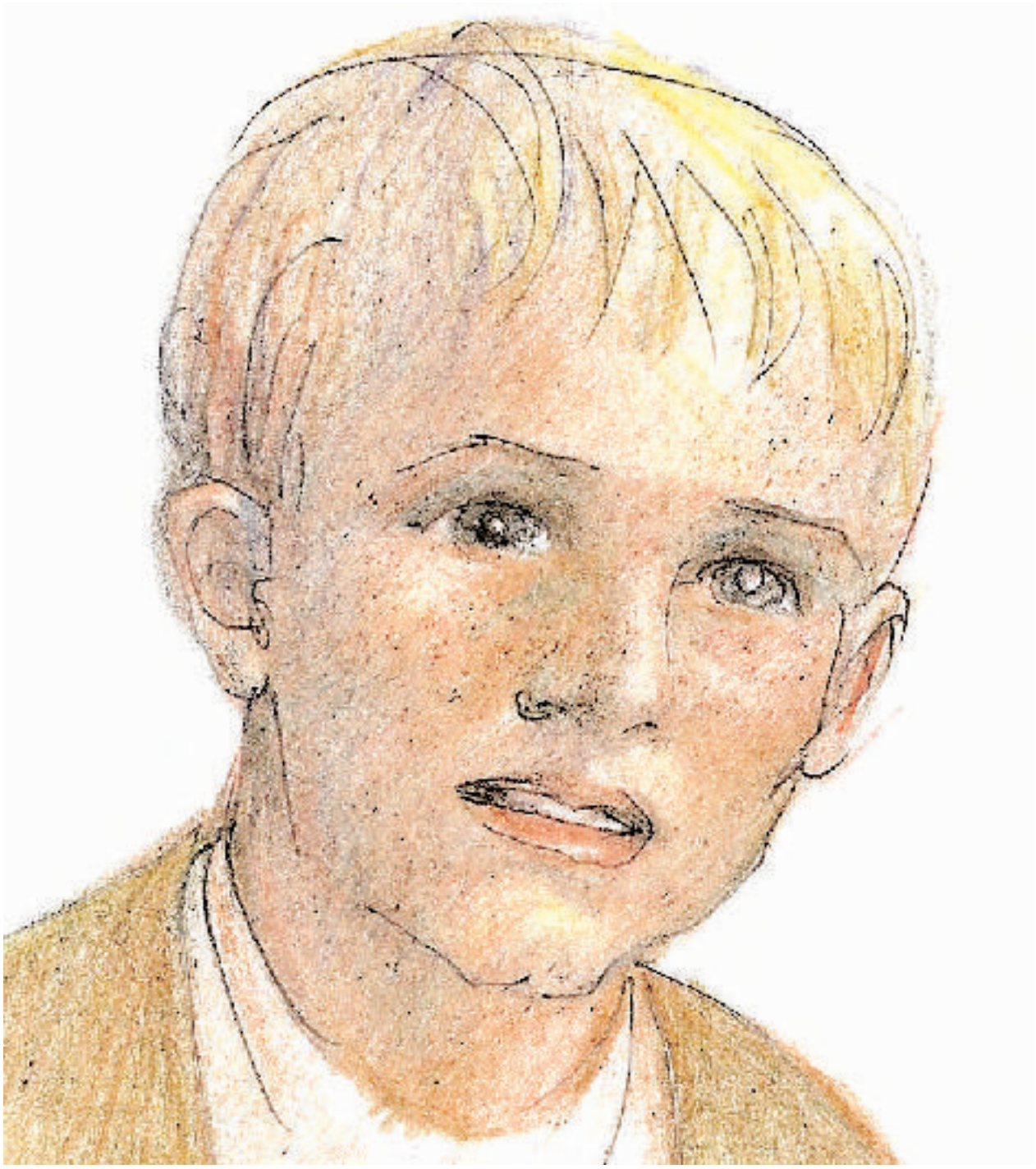

– Mamă, tată!

Tatăl și-a ridicat privirea și a zis:

– Ia privește liliacul acesta… dacă Bogdan al nostru ar fi acasă i-am povesti atâtea lucruri despre el.

La auzul acestor cuvinte, mama și-a pus fața în palme și a început să plângă. Spre disperarea lui Blăniță, părinții lui nu înțelegeau ce spunea. A suspinat adânc și în sinea sa și-a zis:

– Ce bine ar fi dacă m-ar putea înțelege!

În acea clipă a apărut Zâna cea Bună, care l-a mai ajutat odată, a ridicat bastonul fermecat și i-a spus:

– Acum poți vorbi și înțelegi graiul oamenilor! Mai poți avea o singură dorință, dar gândește-te foarte bine ce-ți dorești!

Apoi zâna a dispărut de parcă nici nu ar fi fost acolo. Atunci Blăniță a încercat din nou:

– Mamă, tată!

Părinții și-au întors capul în direcția vocii auzite, iar mama a spus:

– Este vocea lui!... îl recunosc dintr-o mie!... unde ești fiule?!

– Sunt aici mamă, o vrăjitoare rea m-a blestemat și m-a transformat în liliac!

Apoi s-a așezat pe umărul mamei și a început să-i povestească cele întâmplate. Când părinții au auzit toată povestea nu mai știau ce să spună, să râdă sau să plângă. Dar când au auzit că Blăniță mai poate avea o dorință l-au sfătuit să se transforme din nou în om. Băiat s-a tot gândit apoi a spus:

– Și eu m-am gândit la acest lucru, dar mi-am dat seama că acum am ocazia de a privi lumea prin ochii unui liliac, de a trăi viața lui de zi cu zi. Voi pronunța această dorință doar după ce voi experimenta viața liliecilor.

Astfel, și-a luat rămas bun de la părinți și le-a promis că se va întoarce în curând transformat înapoi în băiețelul lor iubit.

Zburând Blăniță pe la marginea unei păduri, i-a apărut în față o bufniță mare care zbura cu viteză către el. Inițial vroia să o ocolească și să treacă mai departe, însă ceva ca o strălucire ciudată în ochii păsării l-a făcut să-și dea seama că ar trebui să se ferească de ea.

Liliacul a început să zboare prin pădure sperând să scape de bufniță, dar aceasta zbura după el, apropiindu-se tot mai mult. El zbura cât putea de repede dar simțea că pasărea aceea mare este atât de aproape de el încât poate să-l înhațe în orice moment. În ultima clipă a văzut o scorbură și a intrat în ea, iar bufnița nemaiputând să se oprească din viteza pe care o avea, s-a izbit de copac și a căzut pe spate.

Ajuns în scorbură, el nu a apucat să își tragă suflarea pentru că imediat a auzit bufnița cum s-a lovit de copac, care a început să se zguduie și îndată s-au auzit țipete de spaimă în scorbura în care tocmai a intrat. Speriat a început să țipe și el.

– Cine ești? se auziră mai multe voci.

– Eu sunt… sunt… sunt un liliac! zise el speriat.

– Oh, e de-al nostru!

– Data viitoare intră în liniște! spuse unul dintre ei.

Atunci a văzut Blăniță că acolo sunt mai mulți lilieci ca el, apoi a început să-și spună povestea, cum a ajuns să fie liliac din cauza vrăjitoarei. Liliacul nostru i-a întrebat pe ceilalți dacă și lor le-a făcut zgripțuroaica vrăji. Brusc s-au auzit râsete.

– Nu-l ascultați! Aiurează! Glumești?… Ha ha…

– Liniște! zise unul dintre ei. Eu eram prin zonă și am văzut când vrăjitoarea a rostit vraja și apoi un pui de om s-a transformat în șoarece.

Apoi curioși s-au împrietenit și în cele din urmă Blăniță al nostru a hotărât să mai rămână cu ei ceva timp.

După ce s-a gândit mai bine, și-a zis să profite din plin de aripile sale și să viziteze toate colțurile lumii. Și-a luat rămas bun de la prietenii lui și a plecat spre zări îndepărtate… a zburat, a tot zburat… în zări îndepărtate, peste mări și țări…

Într-un sfârşit a ajuns la ţărm, tot zburând a auzit undeva jos în iarbă pe cineva râzând. Curios să vadă despre ce e vorba, s-a dus jos şi a văzut un liliac la fel de micuț ca el lângă o floare.

– Salut! Cine eşti? şi ce faci acolo de râzi aşa cu poftă?

– Mănânc!

– Mănânci?! păi tu nu mănânci musculiţe şi ţânţari?!

– Iac! Cum să mănânc chestii din acelea? Eu mănânc polenul din flori… vrei şi tu să vezi cum e? Florile miros frumos…

Blăniță se apropie de floare şi neştiind cum se mănâncă polenul, a inspirat adânc şi dintr-o dată s-a umplut de un praf galben pe tot corpul.

Praful acela i-a intrat chiar şi în nas iar el a strănutat atât de tare încât florii i-au zburat petalele.

Celălalt liliac când a văzut toată întâmplarea a început să râdă atât de tare încât nu s-a mai putut opri.

– Ce se întâmplă? De ce strănuți?

– Eu nu mănânc polen, ci mă hrănesc cu insecte, a spus Blăniță, apoi a zburat mai departe strănutând continuu.

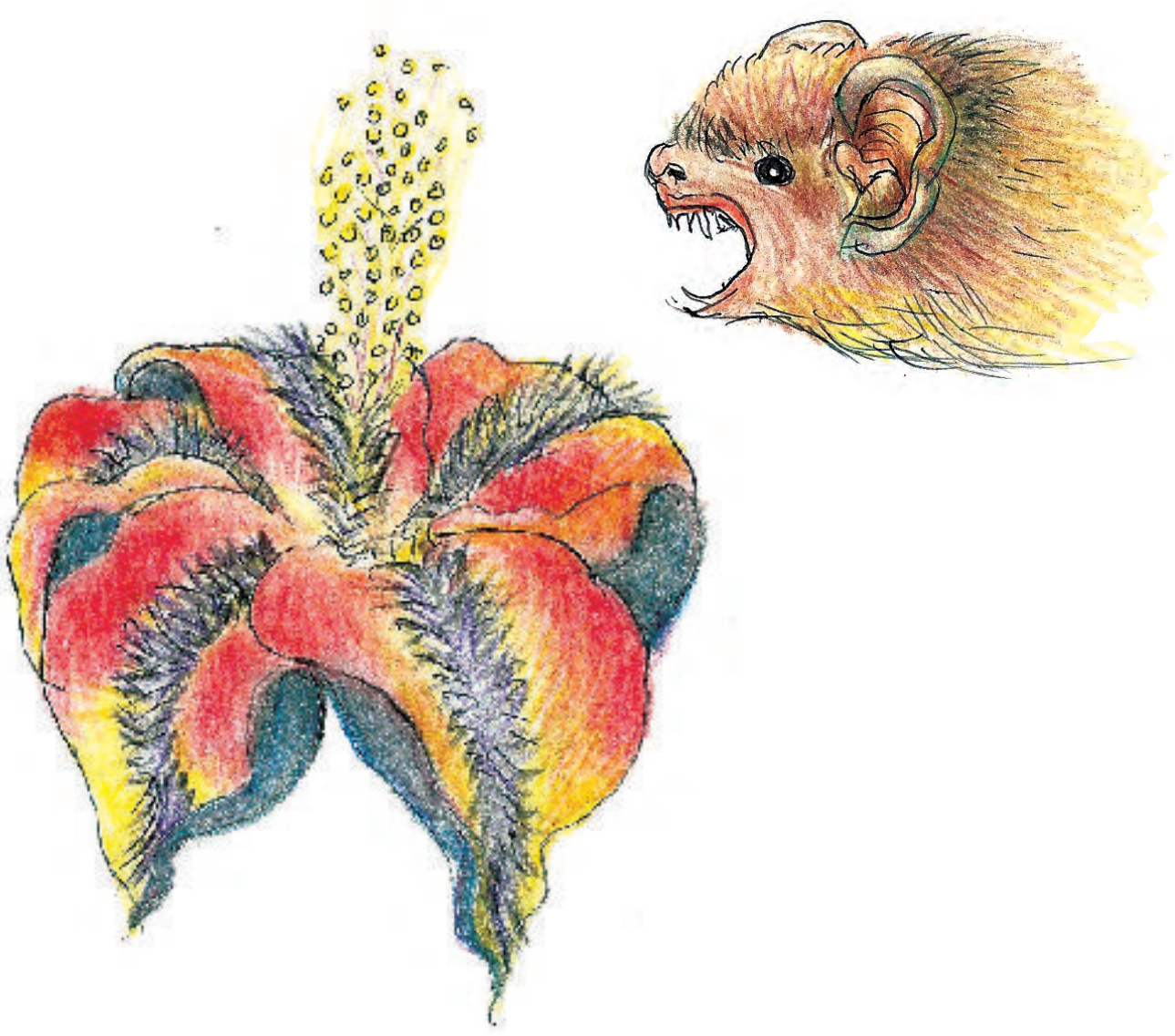

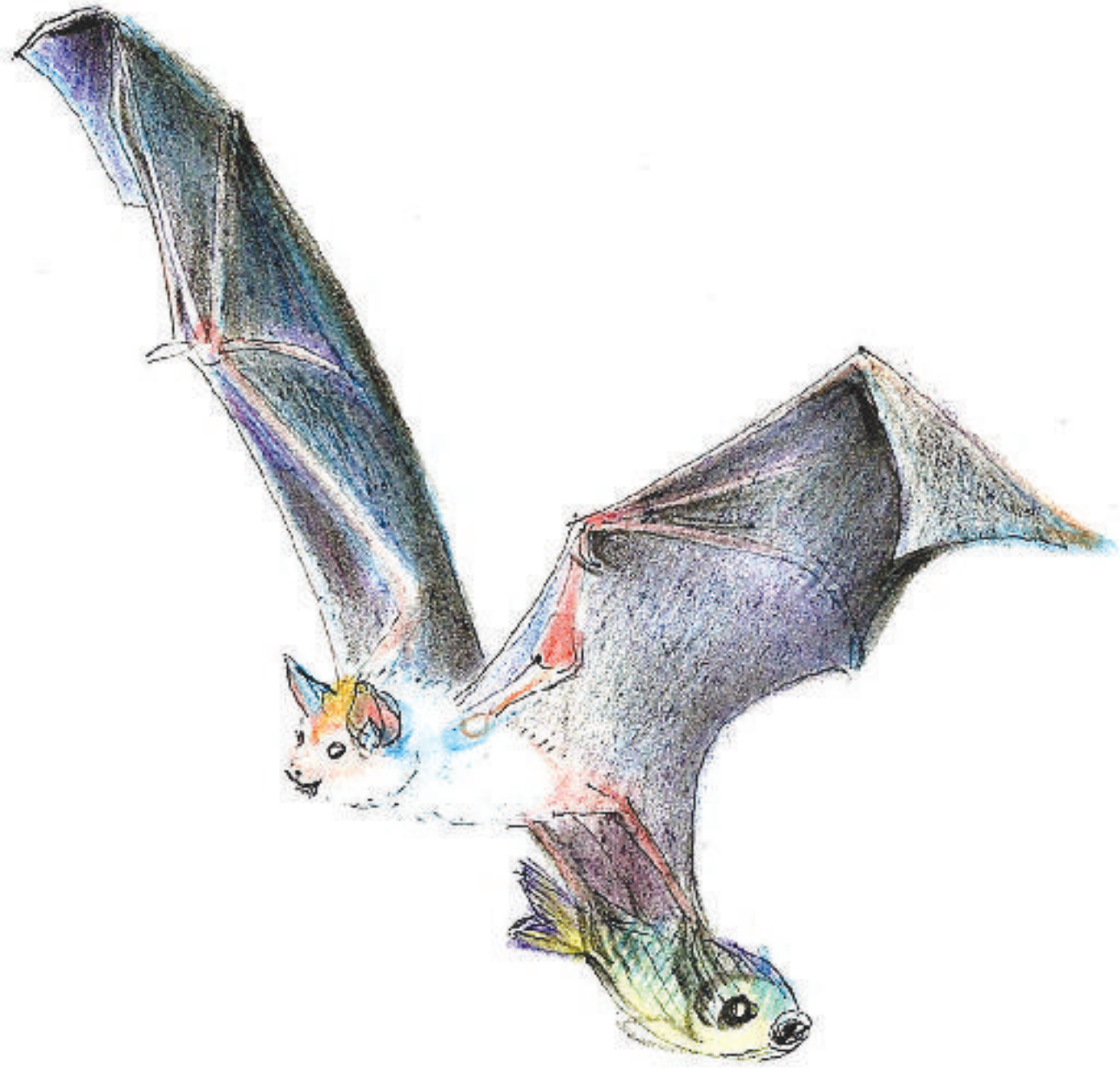

Trecând pe deasupra unui lac, a văzut cum un alt liliac a pescuit un peștișor și a plecat cu el.

– Hei! Lasă-l jos! strigă Blăniță. Unde-l duci? Dă-i drumul!

– Serios? Răspunse enervat liliacul. Şi eu ce mai mănânc?

– Ce mănânc și eu! Insecte! Sunt bune!, a spus Blăniță.

– Atunci mănâncă-le tu! Mie nu-mi plac!

– Dar ție ce-ți place? a întrebat Blăniță.

– Carnea de pește!

Blăniță, văzând că liliacul acela era răutăcios, s-a hotărât să-l lase în pace. Dar și-a amintit ce mult îi plăcea lui peștele când mai aducea tatăl său și i s-a făcut poftă. Amintindu-și cum a prins liliacul acela peștele, s-a dus să prindă și el. A zburat un timp pe deasupra lacului și, la un moment dat, a văzut un pește apropiindu-se de suprafața apei.

Fără să stea pe gânduri, și-a înfipt gheruțele în spatele peștelui. Însă peștele a fost atât de mare și de greu încât s-a scufundat din nou în adâncurile lacului, trăgându-l în apă și pe Blăniță – care era agățat de el.

În cele din urmă, ud și speriat a reușit să iasă din apă.

– Sunt mai în siguranță dacă o să mănânc tot ce am mâncat și până acum! Și trecând pe lângă o zonă unde erau mulți țânțari, s-a apucat vesel să-i prindă.

El nu se mai uita la țânțarii pe care îi prindea în gură. La un moment dat se aude un țipăt. Apoi simți cum ceva sărea pe limba lui și striga:

– Dă-mi drumul! dă-mi drumul! Acum! Blăniță se uită în stânga, apoi în dreapta și apoi scuipă ce-a prins în gură. Când colo, vede un liliac cât un bondar care dădea repede din „aripioare” și îl certa:

– Hei, de ce nu te uiți pe unde zbori?! Era cât pe ce să mă înghiți!

Se uitau unul la celălalt… lui Blăniță nu-i venea să creadă cât de mic era liliacul acela și totuși ce voce groasă avea!

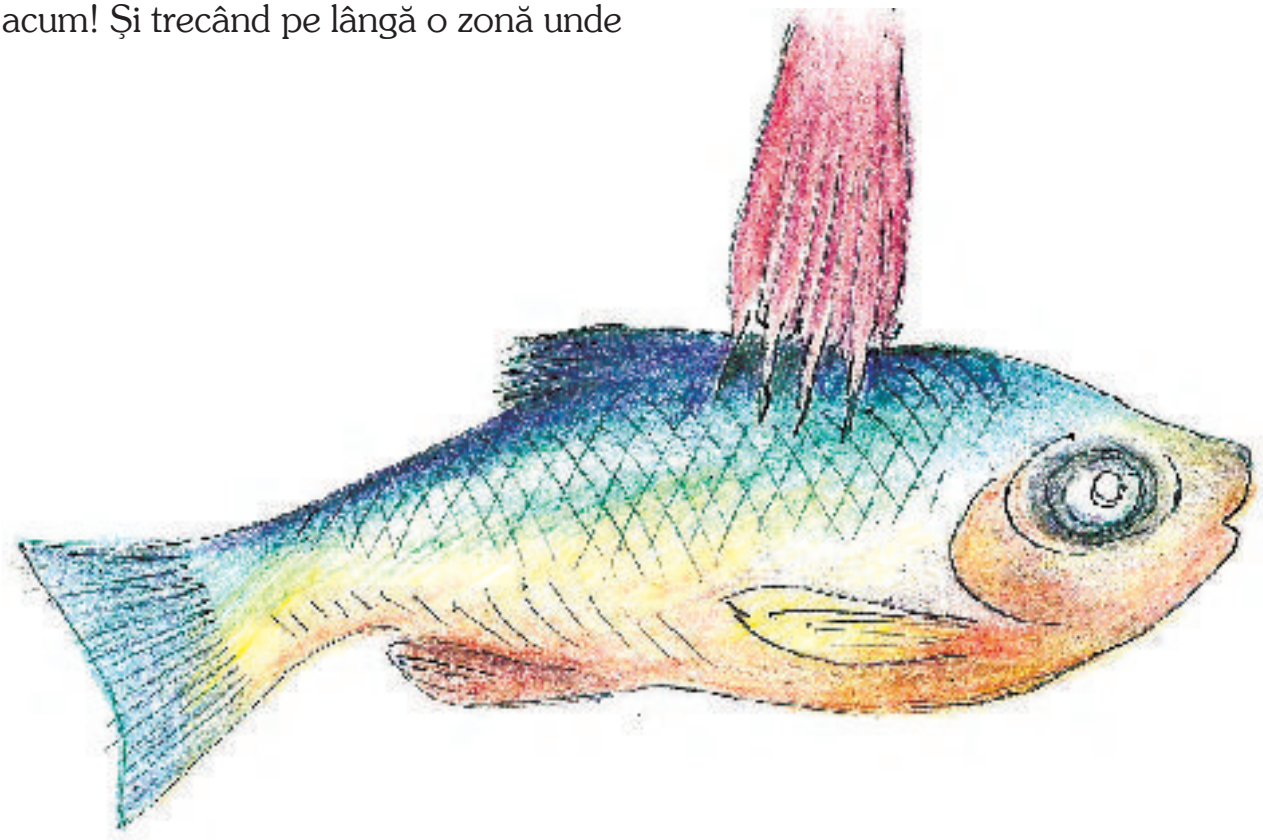

– Eşti un pui? Unde sunt părinții tăi?

– Ascultă uriaşule, zise supărat liliacul cel mic, dacă mai spui o singură dată că sunt pui, o să mă învârt în jurul tău până o să ameţeşti! Eu sunt cel mai mic liliac dintre toți semenii mei, aşa sunt eu a spus mândru liliacul cel mic.

Blăniță încă mirat a zburat mai departe. Obosit, spre dimineață, s-a agățat de o creangă să se odihnească.

Aproape că adormise când creanga s-a mişcat atât de tare încât era cât pe ce să cadă!

Încercând să-şi revină din sperietură, s-a uitat în jur să vadă ce s-a întâmplat, iar ceea ce văzu era o mulțime de lilieci foarte mari care îşi luau zborul din copac.

– Wow! Nu am crezut că sunt atât de fioros! Zise el speriat.

Uitându-se în stânga, vede lângă el un liliac uriaş astfel că s-a speriat şi mai tare. Liliacul cel mare, văzând că Blăniță se uită încontinuu la el zise:

– Ce e prietene, cât o să te mai uiți la mine?

– Era să cad!

– Nu e vina mea, de ce stai în copacul nostru?

– Copacul vostru? Întrebă tot mai mirat Blăniță.

– Da, mai vezi tu vreun liliac micuț care stă în copacul ăsta?

Blăniță, uitându-se în jur, zări o mulțime de lilieci uriaşi agățați de crengi, printre care erau câțiva care mâncau fructe.

– Sunt şi dinozauri aici? întreabă mirat Blăniță. Liliacul cel mare începu să râdă.

– Nu sunt dinozauri aici, de ce întrebi? Strămoşii noştri au făcut cunoştință cu dinozaurii.

– Celorlalți lilieci le-a fost frică de mine? De ce au plecat?

– Acum s-au trezit, merg să mănânce… imediat o să plec şi eu, m-am oprit aici doar ca să mă odihnesc.

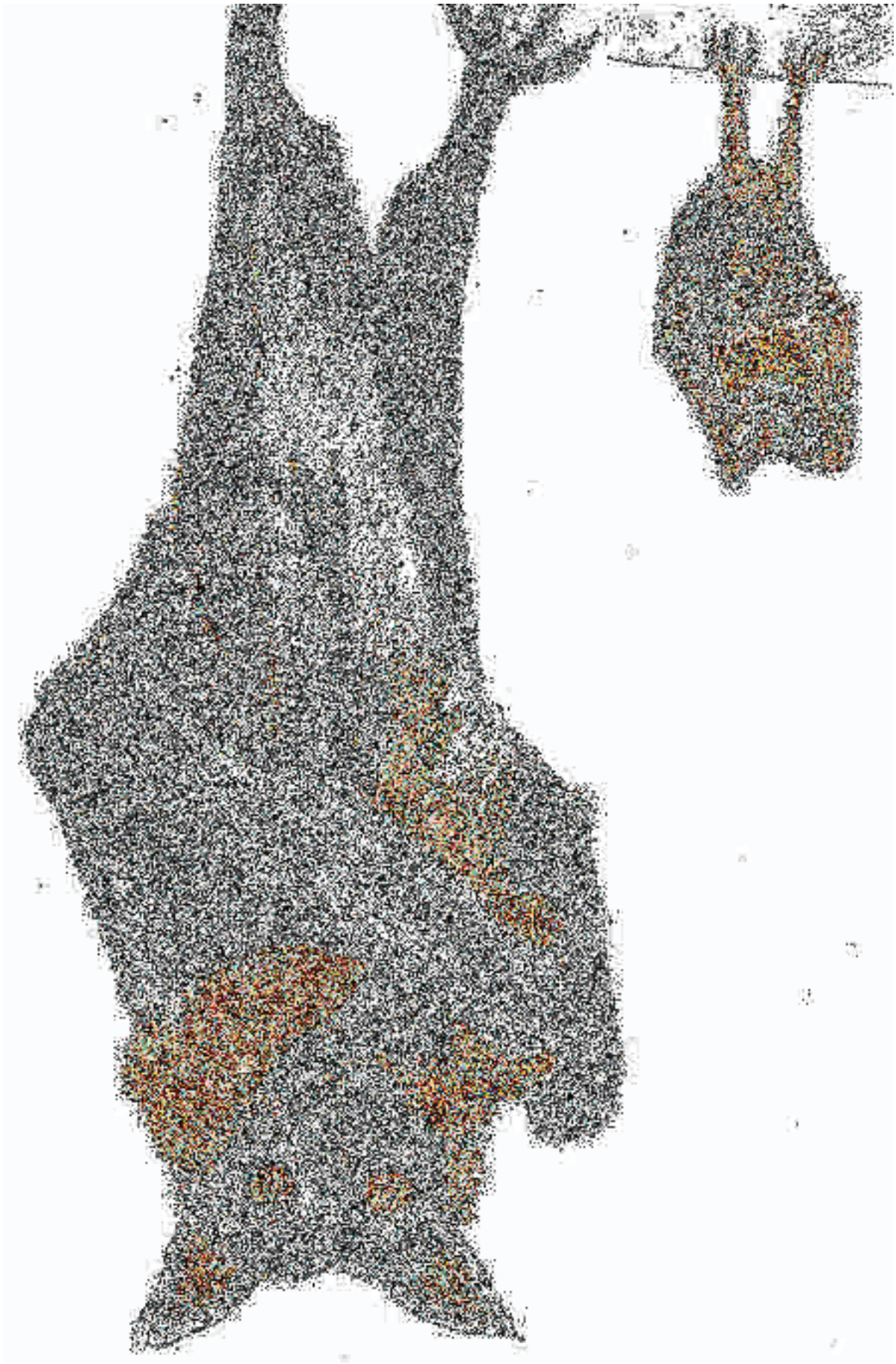

Blăniță își luă zborul în direcția peșterii, când și-a dat seama că deși este ziuă afară, el vede doar în două culori: alb și negru. El se oprește speriat și se întoarce spre Marele Liliac.

– Spune-mi te rog, tu ce culoare ai?

– Marele Liliac, se uită puțin, mirat de întrebare, și crezând că Blăniță nu vede, scoate limba înspre el și apoi începe să râdă.

– Hei! Te văd! zise supărat Blăniță. În momentul acela Marele Liliac tresări de ruşine şi îşi acoperi capul cu aripile.

– Şi atunci de ce întrebi?

– Pentru că nu văd decât în două culori, zise el trist.

– Eu am blana de culoare cenuşie, cu guler roşcat.

– Şi eu ce culoare am?

– Tu ai firele blăniței închise la culoare, cu vârfurile albe. Iar soarele care apune în spatele tău face ca aripile să pară aproape transparente. Marele Liliac îl văzu pe Blăniță suspinând trist şi vrând să plece.

– Hei prietene! Vino să îți arăt ceva. Ce culori crezi că au liliecii aceia? întrebă el arătând spre nişte lilieci care stăteau agățați în copac.

– Cred că arată la fel ca tine…

– Nu, ei sunt cenuşii cu gulerul aproape negru, exact aşa cum îi vezi tu. Uită-te la liliecii aceia de pe frunza de jos. Pe ei cum îi vezi?

– Albi!

– Exact! Sunt albi! Nu totul este colorat…

Văzând acestea, liliacul cel micuț se mai înveseli.

Pe înserat, Blăniță şi-a continuat drumul spre țara lui. Când ajunse acasă, toamna era pe terminate iar vremea începea să se răcească tot mai tare. Găsea tot mai puțini țânțari, şi mânca tot mai puțin şi mai rar. Cu cât se apropia mai mult iarna cu atât mai des i se făcea mai frig şi mai somn.

În cele din urmă a ajuns la o peşteră. Afară a început să ningă, iar el de frig şi de somn s-a hotărât să intre în peşteră să se odihnească şi să rămână acolo până se mai încălzeşte afară.

Astfel Blăniță a căzut într-un somn adânc.

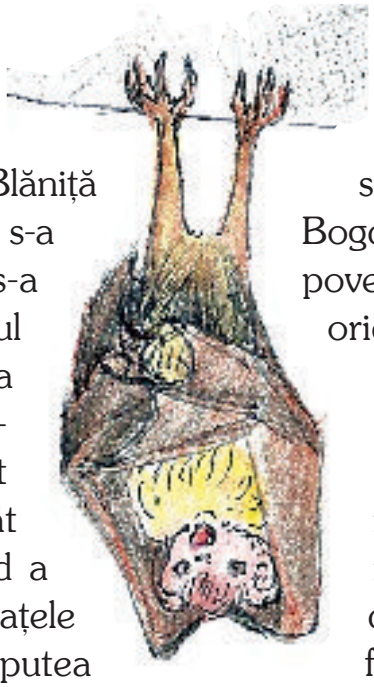

Când s-a trezit, totul mirosea a primăvară, iar Blăniță și-a adus aminte de tot ce s-a întâmplat anul trecut, s-a pornit spre casă cu gândul la ce bine va fi când va ajunge acasă. Când a pronunțat dorința, a și simțit mirosul rufelor proaspăt spălate de mama lui, când a deschis ochii, era în brațele mamei și în sfârșit o putea îmbrățișa – fiind din nou un copil adevărat.

Aceste întâmplări l-au schimbat foarte mult pe Bogdan, în afară de părinți – nu a povestit nimănui cele întâmplate, oricum nu l-ar fi crezut. De atunci, el și-a dedicat tot timpul și energia pentru a convinge oamenii că Liliecii sunt animale foarte utile, oamenilor nu trebuie să le fie frică de ei, dar mai ales nu trebuie să le facă rău!

Dedic această poveste **Cocuței** și **45,** două femele din specia *Nyctalus noctula,* care s-au acomodat foarte bine alături de oameni și au oferit momente unice și amintiri frumoase celor care le-au cunoscut.

Mărginean Georgiana

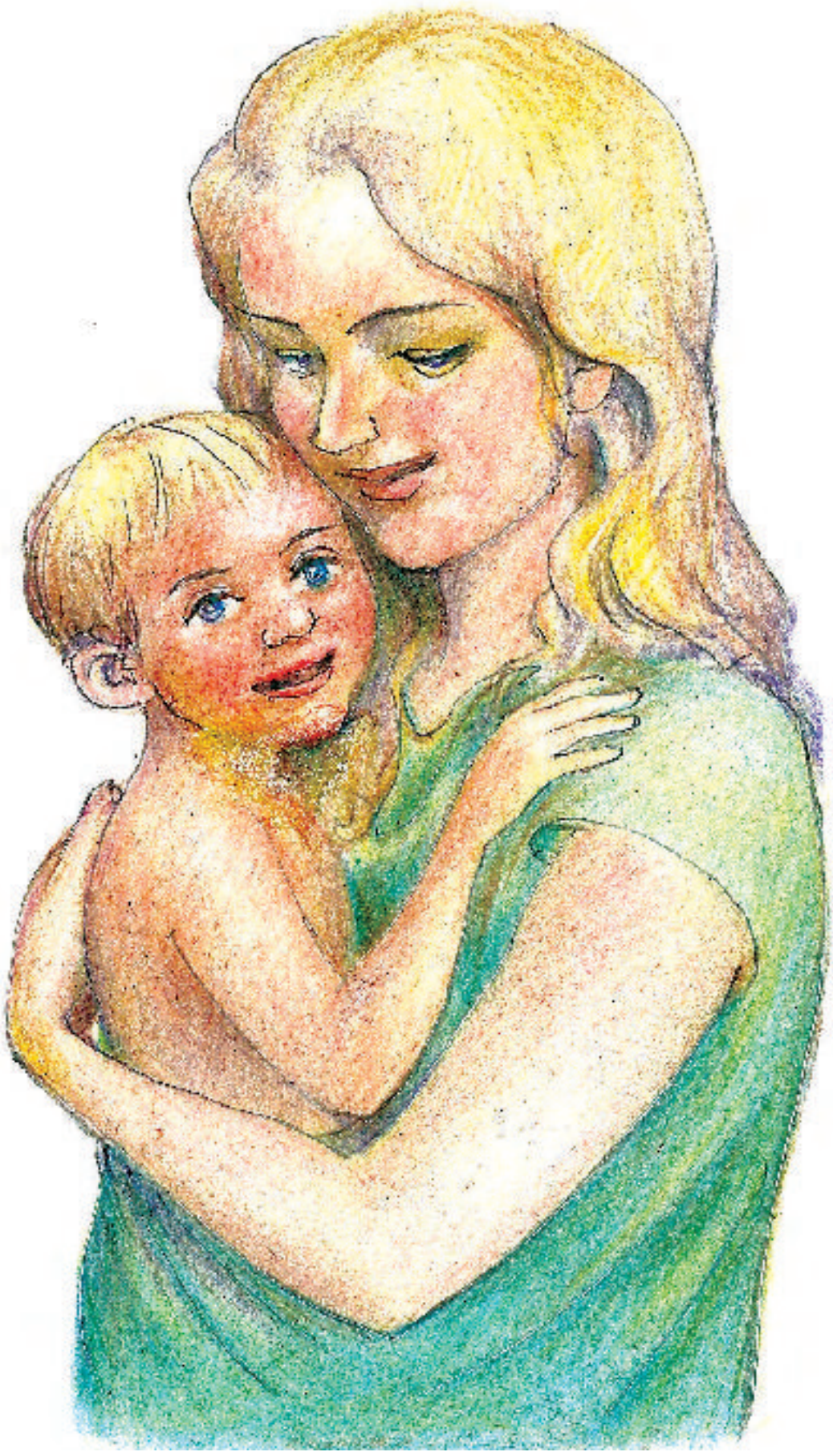

Uniți punctele în ordinea crescătoare a cifrelor și veți obține un .....

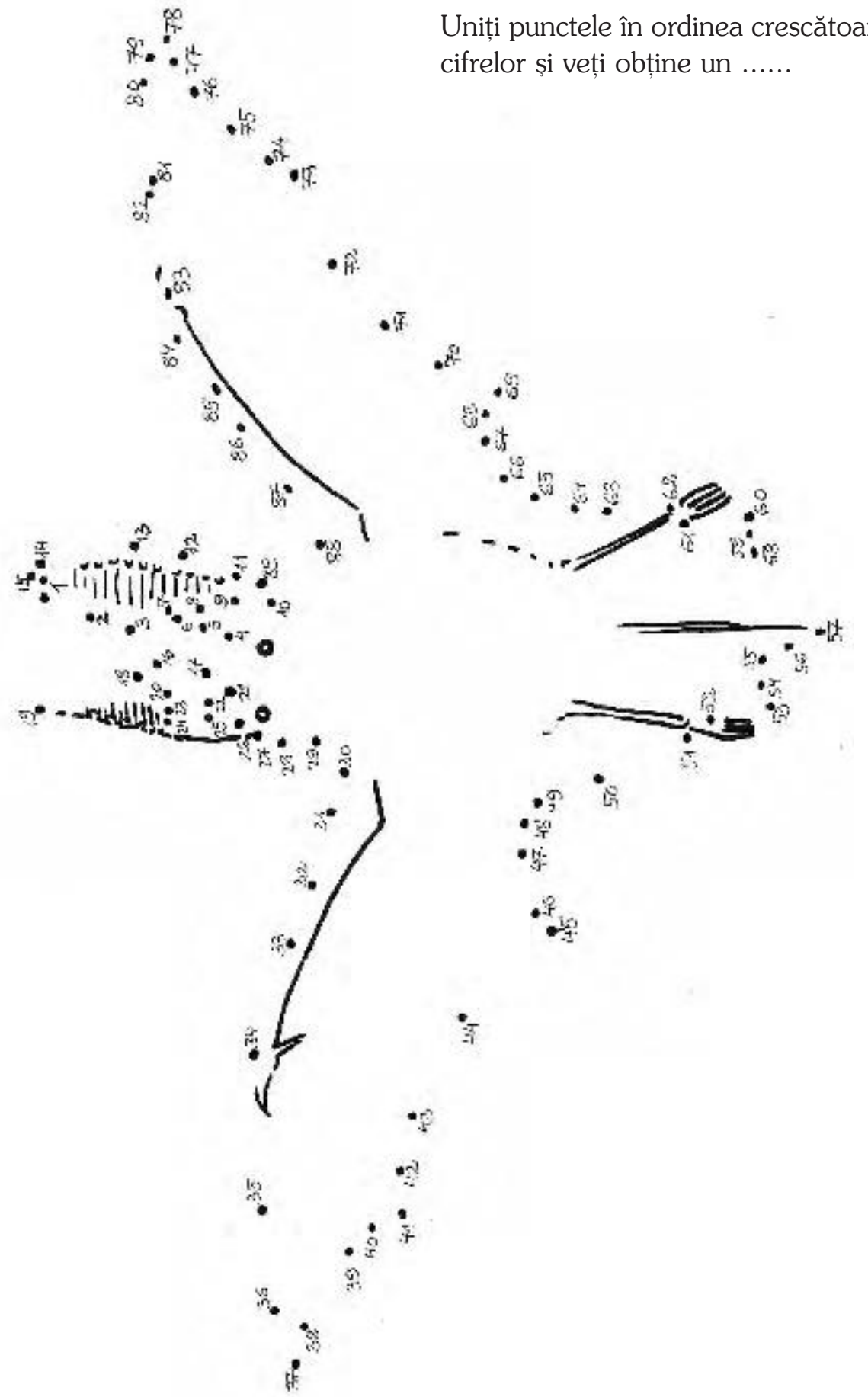

Ce mănâncă liliacul? Trasează o săgeată între liliac și hrana lui:

fluture de noapte

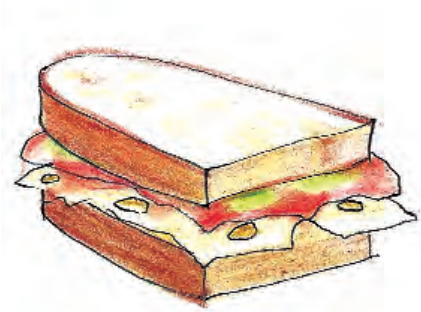

sandvici

țânțar

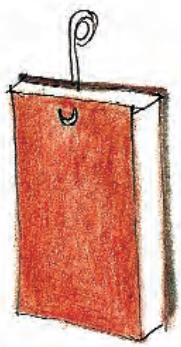

slănină

lapte

Unde pot fi găsite? Conectează animalele şi adăposturile lor (unui animal îi poate corespunde doar un tip de adăpost)

rândunică

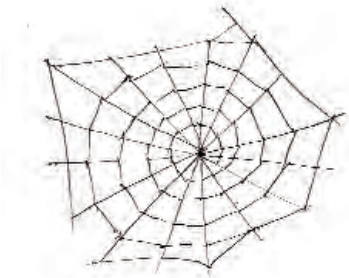

păianjen

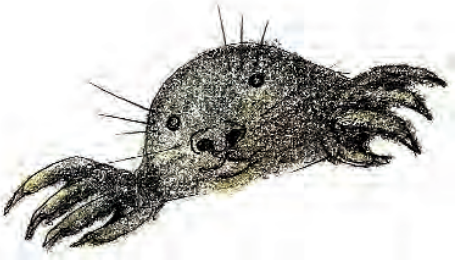

cârtiță

albină

liliac

Care este modalitatea de deplasare? Trasează săgeți intre elementele potrivite de pe cele două coloane!

liliac

băiețel

pisică

vrăjitoare

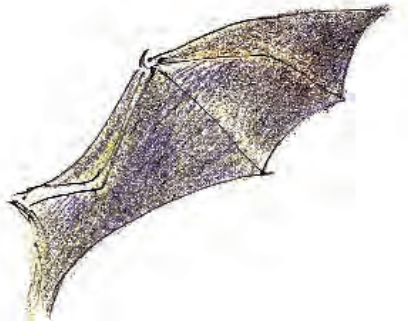

Pe unde să merg? – ajută-l pe liliac să-şi găsească drumul spre acasă. Cel mai bun drum este acela în care se întâlneşte cu cei mai mulți țânțari (punctele de pe traseu). La sfârşit notează numărul țânțarilor întâlniți separat pentru fiecare drum.

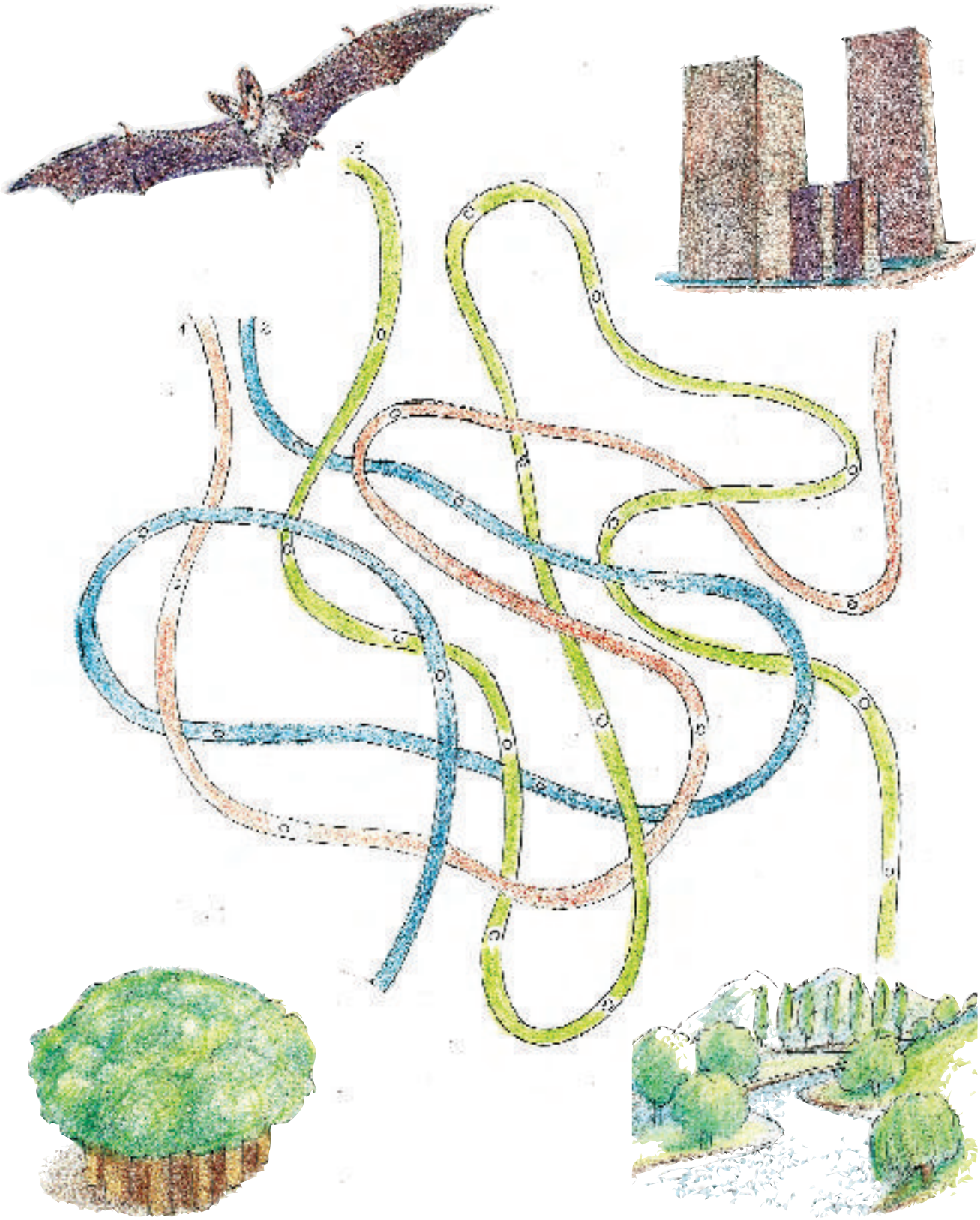

Hai să colorăm!

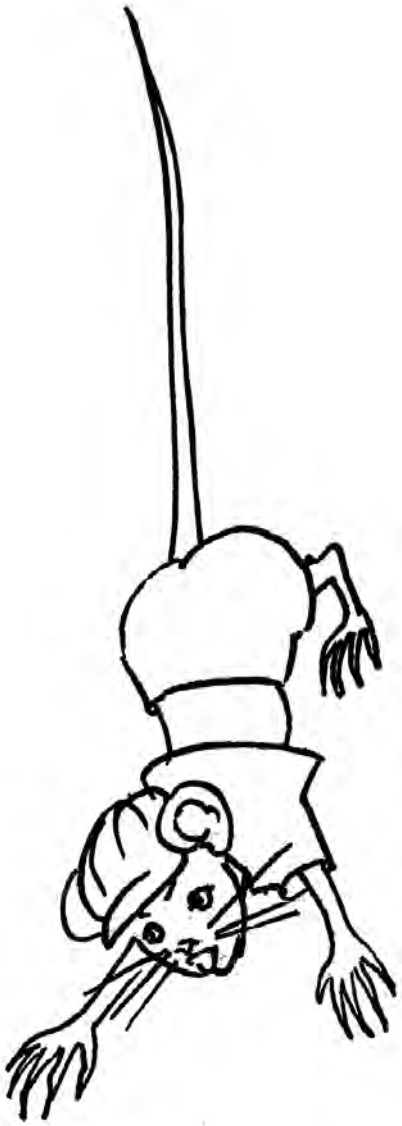

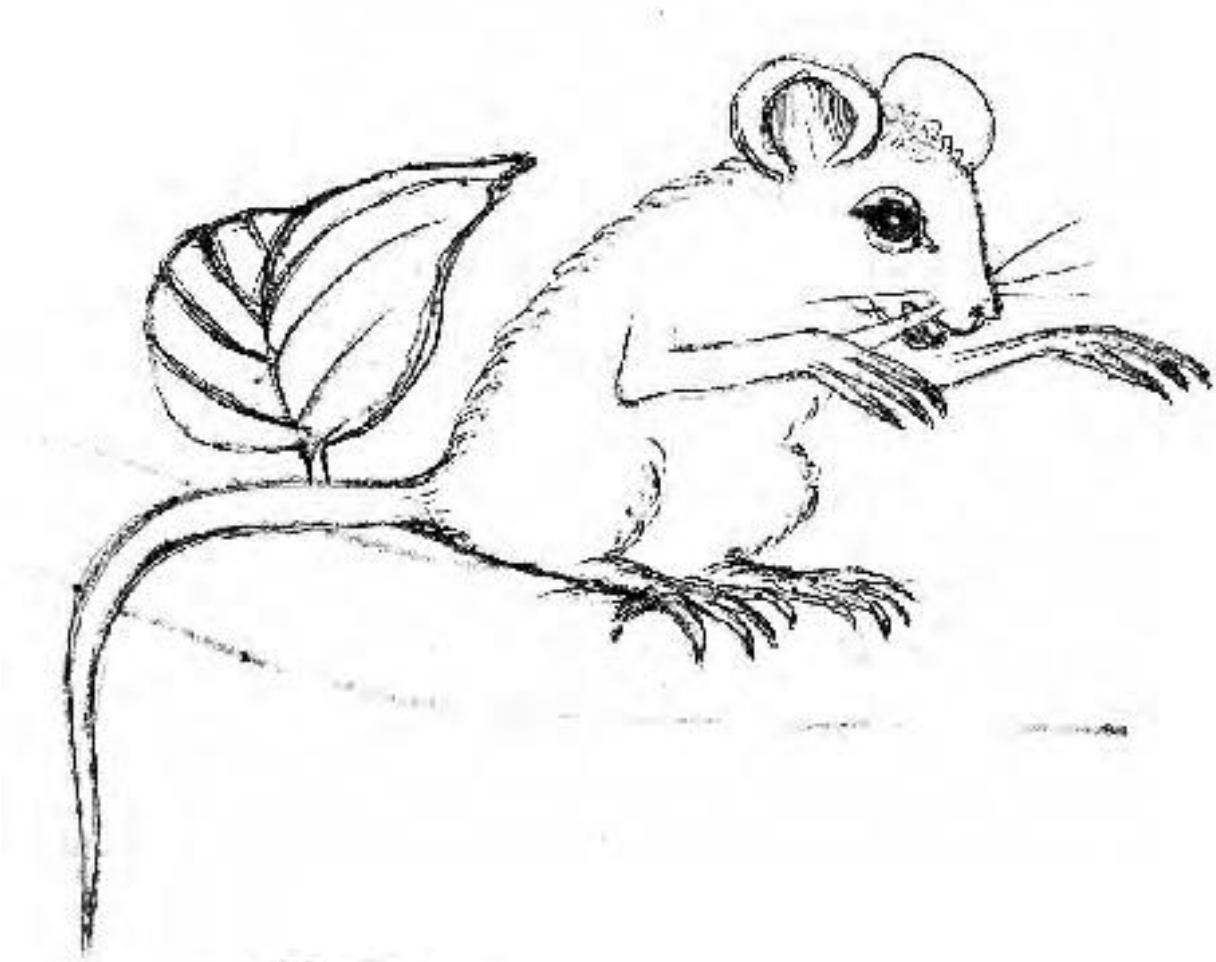

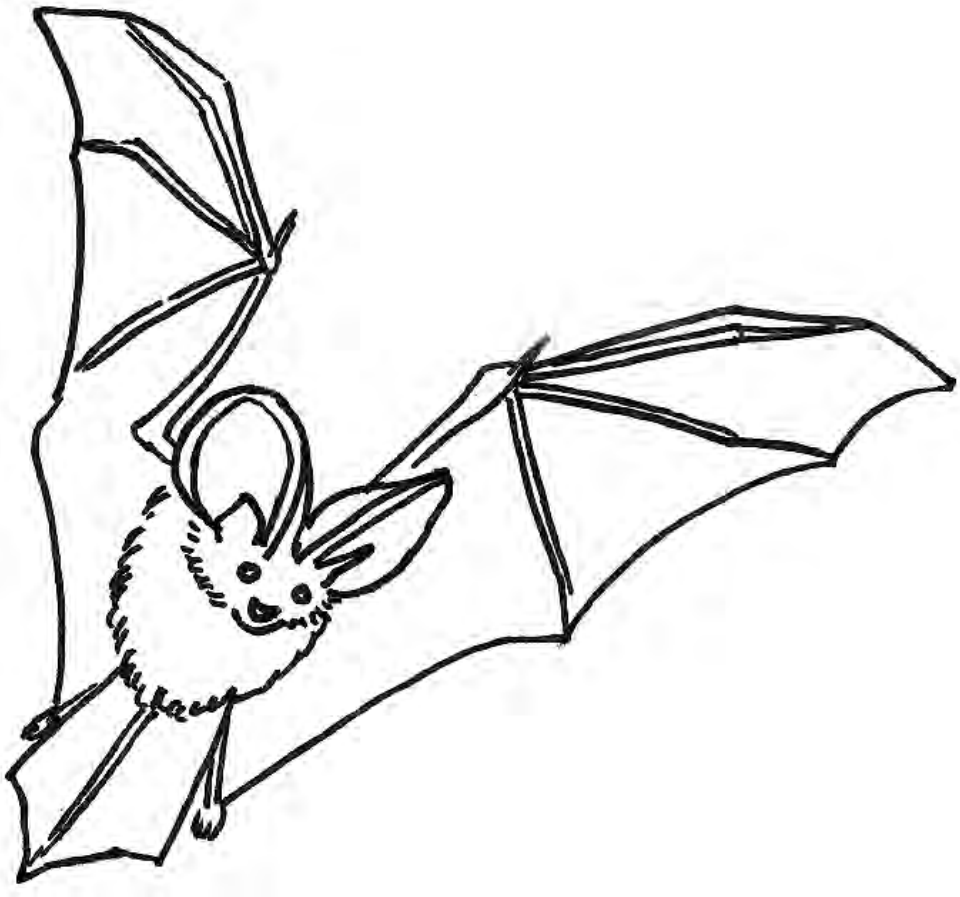

Știați că...?

- În România trăiesc 30 de specii diferite de lilieci?
- Cea mai mică specie este liliacul pitic *(Pipistrellus pipistrellus),* care atinge doar 5 grame și poate sta comod într-o cutie de chibrituri? La polul opus este liliacul comun *(Myotis myotis),* având dimensiunea unei vrăbii, iar când zboară are o lungime de 40 cm deschiderea membrelor („aripilor"), fiind un uriaș al liliecilor de la noi.
- Pe planeta noastră trăiesc peste 1000 de specii de lilieci.
- În Europa trăiesc 45 de specii de lilieci.
- Liliecii nu sunt nici păsări, nici șoareci, ci singurele mamifere capabile de zbor activ.
- Toate speciile din Europa sunt insectivore (se hrănesc cu insecte).
- Formează colonii, fiind ființe sociale.
- În timpul verii femelele formează colonii de naștere, fiecare femelă dând viață la unu sau doi pui, în funcție de specie.
- Iarna hibernează, deoarece nu există hrana necesară.
- În timpul hibernării își reduc temperatura corpului până la 3-5°C.
- Liliecii nasc o singură dată pe an.
- Cea mai mică specie de liliac mănâncă 1500 de țânțari pe noapte!
- Liliecii trăiesc în medie 15-20 ani, dar în unele cazuri pot trăi peste 30 de ani.
- Cea mai mare colonie de lilieci din Europa se găsește în România, în Peștera Huda lui Papară, numărând peste 52.000 de exemplare.
- Cea mai mare colonie de lilieci din lume este situată în New Mexico, numărând aproximativ 12.000.000 de indivizi.
- Liliecii se orientează pe baza ultrasunetelor, fiind capabili să distingă fire de păr care au grosimea de 0.08 mm.
- Nu se prind în păr.
- Liliecii nu trăiesc numai în peșteri, ci și în scorburi de copaci, poduri, fisuri ale clădirilor, mine, crăpături, pivnițe, etc.
- Pentru a se adăposti într-o crăpătură din zid sau sub tencuiala fațadelor, unui liliac pitic (Pipistrellus pipistrellus) îi este de ajuns o deschidere de lățimea unui deget.
- Dinții liliecilor sunt foarte ascuțiți pentru a străpunge învelișul, adesea dur, al insectelor.

- Excrementele liliecilor constituie un îngrășământ ideal pentru grădini sau pentru flori; fără a produce îmbolnăviri.
- Liliecii se numără printre cele mai periclitate specii de mamifere din Europa. Din acest motiv ei sunt protejați prin lege.
- Noaptea, când mamele sunt la vânătoare, puii de liliac se adună în grupuri mici.
- Liliecii dedică mult timp igienei corporale. Adulți se ung permanent cu o secreție uleioasă, pentru a se hidrata.
- Mamele își hrănesc puii cu lapte, timp de aproape 5 săptămâni.
- În timpul zborului, liliecii emit permanent ultrasunete. Datorită ecoului emis de obiecte, ei își construiesc o "imagine acustică" a locului în care se află. Aceste ultrasunete pot fi percepute de oameni numai cu ajutorul detectoarelor, ele nu pot fi înregistrate de urechea umană.
- Un eveniment important în viața liliecilor este zborul de seară al unei colonii, pentru a se hrăni. În acest moment nu trebuie să blocăm intrarea în peșteră, trebuie păstrată o oarecare distanță și în nici un caz nu trebuie să luminăm intrarea în adăpost.
- Hibernarea reprezintă pentru lilieci un mod de viață economic. Acumularea de grăsime din perioada verii le permite să-și adaptează într-o manieră uluitoare organismul la condițiile perioadei de hibernare. Scopul cel mai important este să utilizeze o cantitate cât mai redusă de energie – în funcție de rezervele de grăsime acumulate.
- Vara inima lor bate de peste 1000 de ori pe minut; iarna numărul bătăilor se reduce de o sută de ori, au atât de puțină nevoie de oxigen încât nu trebuie să respire nici măcar o dată pe oră. Trezirea din acest somn profund este extrem de epuizantă și de aceea nu e bine să se producă prea des în timpul iernii.
- În perioada de hibernare temperatura corpului lor trebuie să scadă și de aceea liliecii caută iarna locuri reci și umede, spre deosebire de vară, când sunt activi și iubesc căldura și locurile uscate.
- Adăposturile de iarnă însă trebuie să fie ferite de îngheț, iar pentru ca liliecii să nu se deshidrateze în timpul hibernării, umiditatea aerului trebuie să fie ridicată. Pivnițele vechi, de exemplu, întrunesc aceste condiții, dar unii lilieci hibernează, strânși unii în alții, și în scorburile copacilor. Uneori stau agățați cu sutele, înghesuiți unii în alții.
- În perioadele de îngheț, de exemplu, într-o scorbură – dacă este suficient de mare – se adună câteodată peste o mie de exemplare de lilieci de amurg *(Nyctalus noctula);* ei stau agățați unii de alții precum țiglele pe o casă, protejându-se de frig.

- Între adăpostul de vară şi cel de iarnă poate fi uneori o distanță considerabilă. Unii lilieci de amurg pot străbate peste 1000 km. Majoritatea însă hibernează în vecinătatea adăpostului de vară, iar unii îşi petrec iarna chiar în adăposturile de vară.
- Ţânțarii, fluturii de noapte şi chiar gândacii reprezintă meniul liliecilor.
- Doar trei specii de lilieci se hrănesc cu sânge, iar acestea trăiesc în America de Sud şi Centrală.
- Liliecii nu mănâncă slănina şi nu sunt orbi.
- Liliecii de apă prind câte o insectă la fiecare 3-4 secunde.
- Sunetele sociale ale coloniei de lilieci de amurg *(Nyctalus noctula)* se pot auzi de la o distanță de peste 30 de metri.
- Liliecii vânează chiar şi pe sol. Pentru liliacul comun *(Myotis myotis),* cel mai mare liliac din România, foşnetul gândacului prin frunzarul de pe sol este un semnal – aterizează iute lângă gândac şi îl înghite. Acest liliac se mişcă aşa de uşor pe cele patru membre ale sale încât poate să şi fugă după pradă, după care decolează fără probleme, în căutarea altei prăzi.
- Pădurile sunt pentru liliecii de la noi „domenii de vânătoare" unice în felul lor. Structura pădurii asigură o bogăție de insecte, păianjeni şi alte artropode.
- Liliecii sunt amenințați cu dispariția, datorită distrugerii locurilor de hrănire şi adăposturilor, turismului necontrolat în peşteri, folosirii de insecticide, superstițiilor.
- O simplă lucrare de construcție poate duce uneori la adevărate catastrofe. De pildă colonii mari de lilieci au fost pur şi simplu închise de vii prin ridicarea unui zid. În pădure pericolul cel mai mare îl reprezintă căderea sau tăierea arborilor în care se adăpostesc.

9789730115949